

Řádky o medu (3) Druhy medu

Med ve svém vzhledu, chuti a vůni vykazuje značné odlišnosti. Proč?

Je to způsobeno různým botanickým původem medu. S tím může souviset i jeho odlišný geografický původ. Zdroji medu je buď květový nektar anebo medovice - přírodní šťávy, které se vyskytují na rostlinách, hlavně na listech a jehličí stromů; jsou zejména živočišného původu: mlsný hmyz perforuje rostlinné pletivo a vysává z rostlin floémovou mízu, z níž spotřebovává zejména bílkovinnou složku, a přebytečné sladké šťávy vypouští na povrch rostlin (jehličí, listy) ve formě medovice.

Květové (nektarové) medy pocházejí z nektaru tvořeného v květech rostlin, které zpytci nazývají „hmyzosnubné“, neboť hmyz, a zejména včely, je rádi navštěvují. Fajšmekři si cení jednodruhové medy, pocházející z podstatné míry ze snůšky z jednoho výlučného rostlinného zdroje. Charakter těchto medů je odlišný dle druhu rostliny. Řepkový med je například jasně žlutý, mírně až nevýrazně aromatický, brzy krystalizuje v tuhou hmotu. Akátový med je téměř bezbarvý až nažloutlý a zůstává dlouho v tekutém stavu. Lipový med je nádherně zelenožlutý, jemné chuti a vůně a je po něj typické, že jemně krystalizuje. A posledním příkladem je pohankový med, u nás výjimečný, dovážel se například z Ukrajiny; je hnědé barvy, výrazně, až nevábně aromatický, hustě kašovitý, částečně krystalický; připisují se mu léčivé účinky, prý podporuje srdeční činnost. Není ovšem běžné pro včely zajistit jednodruhovou snůšku, neboť většinou včely létají na více druhů rostlin ve stejný čas. Řepkové či akátové medy jsou ale běžným artiklem. Jindy nám včelař nabídne spíše med z lučních květů či z horských luk a stráni.

Medovicové medy vytvářejí včely z výměšků mšic parazitujících na některých rostlinách. Velmi často se jedná o stromy z lesnatých porostů, takže se takovým medům často říká „lesní“. Medovicové medy jsou obvykle tmavé s různými odstíny; i u nich vnímáme odlišnosti dle druhového původu: medovicový med smrkový je tmavě hnědočervený, lahodné chuti, nevýrazné vůně; medovicový jedlový med je tmavě hnědozelený až černý, příjemné chuti, vydrží dlouho tekutý. Atd. Obvykle nám ale včelař spíše nabízí medovicový med z křivoklátských či šumavských lesů.

Mnoho medů na trhu je ale smíšených, což jsou směsi květového a medovicového medu.

Členění dle geografického původu medu

Co se geografického původu medu týče, z etikety se (povinně) dozvíme pouze to, že pochází ze zemí Evropské unie, anebo mimo EU. Pokud chce spotřebitel mít jistotu českého původu medu, doporučujeme kupovat med přímo od „svého včelaře“ anebo med s označením a logem „ČESKÝ MED“. Takový med je vyroben podle svazové normy Českého svazu včelařů „ČESKÝ MED“; vzhledem k původu medu, ke způsobu ošetřování včelstev a zpracování medu v ČR představuje splnění specifických a tedy přísnějších kvalitativních kritérií oproti platné legislativě i oproti medům dováženým, zejména ze třetích zemí.

A proč může být například pro spotřebitele, a zejména alergika, výhodné konzumovat med z lokality, kde žije? K tomu více v některých z příštích řádků o medu.

Ing. Libor Dupal, předseda Sdružení českých spotřebitelů, dupal@regio.cz